

DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

judecând cererile de recurs declarate de către lichidatorul Societății pe Acțiuni „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și de către Vasile Tonciuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Tonciuc împotriva Societății pe Acțiuni „Bălcolcom” cu privire la încasarea salariului și a altor plăți salariale neachitate în termen, a prejudiciului și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Vasile Tonciuc, s-a admis apelul declarat de către lichidatorul Societății pe Acțiuni „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, s-a casat parțial hotărârea din data de 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri,

constată:

La 09 noiembrie 2017 Vasile Tonciuc a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Societății pe Acțiuni „Bălcolcom” (în continuare SA „Bălcolcom”), prin care a solicitat încasarea salariului restant pentru perioada 2008-30 aprilie 2013 în mărime de 285 096 lei, prejudiciului cauzat pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 437 907,46 lei, încasarea sumei de 669 560 lei cu titlu de compensarea cheltuielilor suportate pentru paza bunului imobil al societății pârâte și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4,90-91, vol.I)

În motivarea cererii de chemare în judecată Vasile Tonciuc a indicat că prin decizia adunării generale a acționarilor, la 08 august 1995 a fost numit în funcția de administrator al SA „Bălcolcom”. Pe parcursul perioadei de la 08 august 1995 până la 30 aprilie 2013 a activat în funcția de administrator la societatea pârâtă.

La 18 martie 2013 s-a adresat cu cerere față de acționarii societății pârâte de a fi demis din funcția de administrator, cerere care a fost admisă prin decizia adunării generale a acționarilor din 30 aprilie 2013. La eliberarea din funcție lui Vasile Tonciuc nu i s-a achitat salariul restant. Astfel, la 30 aprilie 2013 datoria SA „Bălcolcom” față de Vasile Tonciuc constituie suma de 285 096 lei.

Reclamantul a menționat că la momentul demisiei nu și-a putut ridica salariul, deoarece SA „Bălcolcom” nu avea bani în cont, ulterior banii din contul bancar al întreprinderii au fost sechestrați prin hotărârea Judecătorei Comerciale de Circumscripție privind inițierea procedurii de lichidare a întreprinderii.

Vasile Tonciuc a mai menționat că deși în privința SA „Bălcolcom” a fost inițiată procedura de lichidare, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu este o hotărâre în acest sens.

Astfel, în legătură că societatea pârâtă nu i-a achitat restanțele salariale, se consideră îndreptățit de a înainta prezenta cerere de chemare în judecată și de a solicita încasarea în mod silit suma de 285 096 lei cu titlul de salariu neachitat în perioada 2008- 30 aprilie 2013.

De asemenea, Vasile Tonciuc a mai indicat că după demisia acestuia nu a fost numit un alt administrator al întreprinderii. Astfel, în perioada ianuarie 2010 - octombrie 2017 a continuat să asigure paza bunurilor imobile din mun. Bălți, str. Bulgară 21, ce aparțin SA „Bălcolcom” și din surse financiare proprii a achitat salariul a 4 paznici. În acest context, se consideră îndreptățit de a solicita încasarea salariului minimal stabilit pe republică pentru plata muncii necalificate, ceea ce constituie 669 560 lei.

Reclamantul s-a adresat de mai multe ori către societatea pârâtă cu cerere privind încasarea salariului și compensarea cheltuielilor de pază. Ultima cerere pentru încasarea sumelor restante a înaintat-o acționarilor întreprinderii la 11 septembrie 2017, însă întreprinderea nu a achitat datoriile.

Vasile Tonciuc a considerat oportun de a fi aplicate sancțiunile prevăzute de Codul muncii, dat fiind faptul că SA „Bălcolcom” nu achită restanța salarială ce constituie 285 096 lei. Astfel, în perioada 29 aprilie 2013 – 20 iulie 2018 societatea pârâtă urmează să-i achite prejudiciul cauzat pentru neplata salariului ca administrator al întreprinderii, ceea ce constituie suma de 437 907,46 lei.

Prin hotărârea din data de 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc salariul restant în mărime de 285 096 lei și prejudiciul pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 437 907,46 lei, în rest s-a respins cererea de chemare în judecată. (f.d. 114,123-128, vol.I)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 13 august 2019 a respins apelul declarat de către Vasile Tonciuc, a admis apelul declarat de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, a casat parțial hotărârea din data de 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a respins pretenția lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea restanței salariale ca fiind tardivă, în rest a menținut hotărârea din data de 15 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central. (f.d. 207,208-217, vol.I)

Împotriva deciziei instanței de apel, la 31 octombrie 2019 lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și în această parte a emite o nouă hotărâre privind încasarea de la Vasile Tonciuc în beneficiul SA „Bălcolcom” a cheltuielilor de judecată în mărime de 16 268,0 lei cu titlu de taxă de stat. (f.d. 2-5, vol.II)

În motivarea recursului lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic a indicat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 350, lit. c) din Codul muncii și neîntemeiat a respins solicitarea privind încasarea de la Vasile Tonciuc a sumei de 16 268,0 lei achitată de către SA „Bălcolcom” pentru plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

La 04 noiembrie 2019 Vasile Tonciuc a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii apelului lui SA „Bălcolcom” cu menținerea în această parte a hotărârii instanței de fond. (f.d. 8-14, vol.II)

În motivarea recursului Vasile Tonciuc a indicat că instanța de apel eronat a constatat faptul încălcării termenului de prescripție, ori în speță nu a fost încălcat acest termen, instanța din oficiu a modificat obiectul acțiunii, ori acțiunea a fost înaintată în realizarea drepturilor salariale, iar instanța de apel a modificat acțiunea în constatarea drepturilor salariale.

Mai mult, cererea de apel a fost depusă de către o persoană neîmputernicită, ori Vitalie Melnic nu avea împuterniciri de a reprezenta întreprinderea.

La 19 decembrie 2019 lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic a depus referință în întâmpinarea recursului înaintat de către Vasile Tonciuc, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, ori acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (f.d. 38-40, vol.II).

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440, alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentelor cereri de recurs se referă la decizia din data de 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, s-a constatat că cererile de recurs au fost depuse de către reclamantul Vasile Tonciuc și de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic, ultimul fiind desemnat în calitate de lichidator prin hotărârea din data de 23 februarie 2018 a Judecătorie Bălți sediul Central, adică de subiecții cărora li s-a conferit dreptul dat în baza art. 430, lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei au confirmat că cererile nu a fost examinate anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursurilor, completul de admisibilitate a stabilit că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 30 august 2019, expediată participanților la proces la 02 septembrie 2019. (f.d. 218, vol.I)

Potrivit avizelor de recepție Vasile Tonciuc a recepționat decizia contestată la 05 septembrie 2019, iar lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic la 07 septembrie 2019. (f.d. 220 și 221, vol.I)

Recursurile împotriva deciziei instanței de apel au fost înregistrate la grefa Curții Supreme de Justiție la 31 octombrie 2019 și 04 noiembrie 2019. Reieșind din aceste împrejurări, completul de filtru a considerat că cererile de recurs au fost formulate în limitele de 2 luni, prevăzute de articolul 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432, alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept de ordine publică specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenții Vasile Tonciuc și lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursurilor, inclusiv dacă argumentele recurenților referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432, alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 24 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererile de recurs înaintate de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și de către Vasile Tonciuc s-au considerat admisibile pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, Vasile Tonciuc și lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Põnkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți în limitele controlului de legalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursurilor, casarea deciziei contestate cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

Prin prisma art. 432, alin. (4) și (5) din Codul de procedură civilă rezultă că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Astfel, pe baza constatărilor instanțelor ierarhic inferioare, se observă că Vasile Tonciuc a depus la 09 noiembrie 2017 cerere de chemare în judecată împotriva SA „Bălcolcom”, prin care a solicitat încasarea salariului restant pentru perioada 2008 - 30 aprilie 2013 în mărime de 285 096 lei, prejudiciului cauzat în perioada 29 aprilie 2013 – 20 iulie 2018 pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 437 907,46 lei, încasarea sumei de 669

560 lei cu titlu de compensarea cheltuielilor de pază a bunului imobil al societății pârâte și încasarea cheltuielilor de judecată.

Colegiul lărgit amintește că prima instanță a admis parțial acțiunea, în special, aceasta a statuat de a încasa din contul SA „Bălcolcom” în beneficiul lui Vasile Tonciuc salariul restant în mărime de 285 096 lei și prejudiciul pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 437 907,46 lei, în rest a respins cererea de chemare în judecată.

Împotriva acestui act judecătoresc, Vasile Tonciuc și SA „Bălcolcom” au formulat cereri de apel. SA „Bălcolcom” a invocat că cererea de chemare în judecată este depusă cu depășirea termenului de prescripție.

După judecarea cauzei, Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia din 13 august 2019. Conform acestui act judecătoresc, cererea de apel declarată de către Vasile Tonciuc a fost respinsă, iar cererea de apel declarată de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic a fost admisă, casată parțial hotărârea primei instanțe și adoptată în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins pretenția lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea restanței salariale ca fiind tardivă, în rest s-a menținut hotărârea din data de 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. (f.d. 207,208-217, vol.I)

Instanța de recurs ridică o problemă de drept procedural în ceea ce privește soluționarea de către instanța de apel a litigiului, ori deși instanța de apel a aplicat prevederile art. 355, alin. (1), lit. b) din Codul muncii, reținând că pretenția cu privire la încasarea restanțelor salariale este depusă cu depășirea termenului de prescripție, a menținut hotărârea primei instanțe prin care s-a dispus încasarea prejudiciului cauzat pentru neachitarea în termen a salariului. Astfel, avem în speță o soluție contradictorie.

Pentru a elucida aspectele abordate, Colegiul lărgit a considerat că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. În conformitate cu aceste dispoziții legale procedurale, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Cu titlu de principiu, o decizie judiciară nu poate fi calificată ca fiind arbitrară până la constatarea unui prejudiciu efectiv adus corectitudinii generale a procedurii judiciare, cu excepția cazului în care nu sunt prezentate motive pentru adoptarea acesteia sau motivele date se bazează pe o eroare de fapt sau de drept evidentă manifestată de instanța internă, rezultând în o „negare a justiției” (a se vedea *Andelkovic vs Serbia*, 9 aprilie 2013, parag. 27; *Bochan vs Ucraina* (nr. 2), Marea Cameră, 5 februarie 2015, parag. 61 – 63; *Gelenidze vs Georgia*, 7 noiembrie 2019, parag. 28). Logica aflată la baza noțiunii de „eroare evidentă de apreciere”, astfel cum este utilizată în contextul art. 6 § 1 din Convenție, este fără îndoială aceea că, având în vedere că eroarea de fapt sau de drept comisă de instanța națională este atât de vădită încât este calificată drept „evidentă” – în sensul că nu ar fi putut fi comisă de niciun

magistrat rezonabil – este posibil ca aceasta să fi adus atingere echității procesului (a se vedea *Dulaurans vs Franța*, 21 martie 2000, parag. 33 – 34). Totodată, o hotărâre judecătorească care nu are niciun temei legal în dreptul intern și nu permite realizarea unei legături între faptele stabilite, dreptul aplicabil și rezultatul procesului, avea, în plus, un caracter arbitrar și trebuia interpretată drept o „denegare de justiție” (a se vedea *Andelkovic*, pre-citat, parag. 27).

Procedând la examinarea fondului recursului, Colegiul lărgit învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

În speță, Colegiul de control judiciar reține că Vasile Tonciuc a solicitat apărarea drepturilor sale salariale prin încasarea salariului restant pentru perioada 2008- 30 aprilie 2013, încasarea prejudiciului cauzat pentru neachitarea în termen a salariului pentru perioada 29 aprilie 2013 – 20 iulie 2018, compensarea cheltuielilor de pază a bunului imobil al societății pârâte și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4,90-91, vol.I)

Instanța de fond a concluzionat că pretențiile lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea restanței salariale și a prejudiciului cauzat pentru neachitarea în termen a salariului sunt întemeiate, ori Vasile Tonciuc și SA „Bălcolcom” în perioada 2008-30 aprilie 2013 s-a aflat în relații de muncă, iar angajatorul nu și-a onorat obligațiunile și nu a achitat salariul convenit salariatului, drept urmare, în temeiul art.330, alin. (2) din Codul muncii salariatului i se achită suplimentar pentru fiecare zi de întârziere 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Referitor la pretenția cu privire la compensarea cheltuielilor de pază a imobilului ce aparține SA „Bălcolcom” instanța de fond a conchis că Vasile Tonciuc nu a probat în conformitate cu art. 118, alin. (1) din Codul de procedură civilă că a suportat aceste cheltuieli.

Instanța de apel, rejudecând cauza, prin prisma art. 355, alin. (1), lit. b) din Codul muncii a respins ca fiind tardivă pretenția lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea restanței salariale, menținând în rest hotărârea instanței de fond.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanța de apel s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate, atât de către Vasile Tonciuc, cât și de către lichidatorul SA „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și dacă motivarea deciziei nu este contradictorie cu soluția adoptată.

Din lecturarea părții motivate a deciziei contestate, Colegiul lărgit observă că instanța de apel a casat hotărârea instanței de fond în partea încasării salariului restant și în această parte a respins acțiunea ca tardivă, în rest a menținut hotărârea primei instanțe, ceea ce rezultă că a fost menținută hotărârea și în partea încasării prejudiciului în mărime de 437 907,46 lei, care de fapt constituie penalitatea pentru neachitarea salariului restant în mărime de 285 096 lei.

Instanța de recurs reține că prin prisma art. 330, alin. (2) din Codul muncii (în vigoare la momentul apariției dreptului) angajatorul este obligat de a repara prejudiciul cauzat salariatului în cazul reținerii salariului pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Prin urmare, decizia instanței de apel este contradictorie, ori deși, a reținut că este tardivă pretenția cu privire la încasarea restanței salariate, ceea ce rezultă că nu a examinat fondul cauzei și nu a constatat încălcarea de către SA „Bălcolcom” a drepturilor salariatului Vasile Tonciuc, a menținut hotărârea instanței de fond în partea încasării prejudiciului pentru neachitarea în termen a salariului.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la fondul cauzei civile. De fapt, acestea poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Drept consecință, instanța de recurs conchide că decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți este una contradictorie, de vreme ce pe de o parte reține ca fiind tardivă pretenția lui Vasile Tonciuc cu privire la încasarea restanțelor salariale, pe de altă parte menține hotărârea primei instanțe în partea dispunerii încasării prejudiciului cauzat în legătură cu neachitarea în termen a salariului. Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale afectează echitatea procedurii în ansamblu și calitatea hotărârii judecătorești pronunțate în apel în acord cu art. 239 și art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. Or, la deliberarea deciziei, Curtea de Apel Bălți nu a apreciat corect concluzia în urma examinării apelurilor deduse judecății.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

Cu titlu de remarcă, judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, luând în considerare că instanța de apel a săvârșit o încălcare gravă procedurală, instanța de recurs opinează că singura soluție legală și rezonabilă este casarea deciziei contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare. Din motivul unei opinii contradictorii promovate de Curtea de Apel Bălți, instanța de recurs nu are pârghii de a verifica care soluție a fost aleasă până la urmă de către completul de judecată.

Așadar, Colegiul lărgit notează că greșelile procedurale nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, atât Vasile Tonciuc, cât și SA „Bălcolcom” trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa decizia din data de 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători în acord cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererilor de apel formulate de către Vasile Tonciuc și lichidatorul SA „Bălcolcom” (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de către lichidatorul Societății pe Acțiuni „Bălcolcom”, Vitalie Melnic și de către Vasile Tonciuc.

Se casează decizia din 13 august 2019 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Tonciuc împotriva Societății pe Acțiuni „Bălcolcom” cu privire la încasarea salariului și a altor plăți salariale neachitate în termen, a prejudiciului și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru